

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА
ПОЛІТЕХНІКА»

Міжнародна науково-практична конференція

**«СУЧАСНІ ТРЕНДИ
СОЦІАЛЬНОЕКОНОМІЧНИХ
ПЕРЕТВОРЕНЬ ТА
ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА В
УМОВАХ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ»**

10 листопада 2022 року

Запоріжжя – 2022

Міністерство освіти і науки України
Запорізька торгово-промислова палата (м. Запоріжжя, Україна)
Національний університет «Запорізька політехніка» (м. Запоріжжя, Україна)
Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України (м. Київ, Україна)
ГС «Запорізький кластер «Інжиніринг-Автоматизація-Машинобудування» (м. Запоріжжя, Україна)
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (м. Полтава, Україна)
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (м. Харків, Україна)
Центральноукраїнський національний технічний університет (м. Кропивницький, Україна)
Вроцлавський технічний університет «Вроцлавська політехніка» (м. Вроцлав, Польща)
Люблінський технічний університет «Люблінська Політехніка» (м. Люблін, Польща)
Київський національний університет будівництва і архітектури (м. Київ, Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (м. Вінниця, Україна) Асоціація
сприяння глобалізації освіти та науки SPACETIME (м. Київ, Україна)
Державний університет прикладних наук Ангелуса Сілезіуса (м. Валбжих, Польща)
Національний університет «Києво-Могилянська академія» (м. Київ, Україна)
Черкаський державний технологічний університет (м. Черкаси, Україна)
Хмельницький національний університет (м. Хмельницький, Україна)
Західноукраїнський національний університет (м. Тернопіль, Україна)
Полтавський університет економіки і торгівлі (м. Полтава, Україна)
ГО «Соціально-економічні ініціативи і проєкти» (м. Харків, Україна)
Американський університет культури та освіти (м. Бейрут, Ліван)
Університет митної справи та фінансів (м. Дніпро, Україна)
Куявсько-Поморська Вища школа (м. Бидгощ, Польща)
Сілезька академія (м. Катовіце, Польща)

Міжнародна науково-практична конференція

**«СУЧАСНІ ТРЕНДИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ ТА
ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ»**

10 листопада 2022 року

Запоріжжя – 2022

Zaporizhzhia – 2022

УДК 338.1:316.42
С91

*Рекомендовано до видання НТР
Національного університету «Запорізька політехніка»
(Протокол №2 від 10.11.2022 р.)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Олена ВАСИЛЬЄВА – д-р. економ. наук, доцент, декан факультету Міжнародного туризму та економіки Національного університету «Запорізька політехніка»;

Андрій КАРПЕНКО – д-р. економ. наук, професор, професор кафедри економіки та митної справи Національного університету «Запорізька політехніка»;

Марина ГУДЗЬ – д-р. економ. наук, професор, професор кафедри економіки та митної справи Національного університету «Запорізька політехніка»;

Андрій СОКОЛОВ – канд. наук з держ. упр., доцент, завідувач кафедри економіки та митної справи Національного університету «Запорізька політехніка».

С91 Сучасні тренди соціально-економічних перетворень та інтелектуалізації суспільства в умовах сталого розвитку : тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (10 листопада, м. Запоріжжя). [Електронний ресурс] / Електрон. дані. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 390 с. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана.

ISBN 978-617-529-393-5

У збірці представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тренди соціально-економічних перетворень та інтелектуалізації суспільства в умовах сталого розвитку», яка проводилася кафедрою економіки та митної справи Національного університету «Запорізька політехніка» 10 листопада 2022 року. В них відображені сучасний стан, тенденції й перспективи розвитку економіки України під час воєнного стану; актуальні проблеми управління людськими ресурсами в умовах трансформації суспільних відносин; питання управління проектами та інноваційного менеджменту; фіскальної політики та митної справи; економічні, соціальнопсихологічні, організаційно-правові аспекти перетворень та інтелектуалізації суспільства. Тематика конференції пов'язана з міжнародним проектом WORK4CE «Міждоменні компетенції для забезпечення здорової та безпечної роботи у 21 столітті» (Erasmus + 619034-EPP-1-2020-1-UA-EPPKA2-SBHE-JP), який реалізується науковцями кафедри у взаємодії з іншими освітянами Національного університету «Запорізька політехніка» та має на меті формування актуальних навичок у представників різних спільнот, кооперації вітчизняних і міжнародних науковців та бізнесу для подальшого інноваційного розвитку України.

Призначено для наукових, науково-педагогічних працівників, фахівців з економіки, студентів, аспірантів.

УДК 338.1:316.42

ISBN 978-617-529-393-5

НУ «Запорізька політехніка», 2022

ЗМІСТ

Хмарська І. А.

Перспективи розвитку електронної торгівлі в Україні.....	355
--	-----

Холявко Н. І.

Сучасні цифрові технології на ринку фінансових послуг.....	358
--	-----

Чернушкіна О. О., Вовкотруб К. В.

Формування нової якості трудового потенціалу.....	361
---	-----

Čiutienė Ruta

Projektų vertės kūrimo prielaidos.....	364
--	-----

Чернушкіна О. О., Гайдамащук А. М.

Мотиваційний механізм управління персоналом підприємства.....	367
---	-----

Чернушкіна О. О., Кушнір Д. М.

Людський розвиток: оцінка та шляхи підвищення його рівня.....	369
---	-----

Чубаєвський В. І.

Реалізація методичного підходу до оцінки економічної ефективності системи захисту корпоративної інформації.....	372
---	-----

Чумак О. В., Поліщук В. П.

Основні тенденції розвитку стартап-індустрії в Україні та світі в сучасних умовах.....	375
--	-----

Шепель А. С., Полусмяк Ю. І.

Стратегічне планування в компанії McDonald's.....	378
---	-----

Шишкін В. О., Пономарьова К. С.

Прийняття управлінських рішень в кризових ситуаціях.....	381
--	-----

Шулюк Б. С.

Концепція здійснення фінансового контролю за реалізацією проєктів державно-приватного партнерства.....	383
--	-----

Щуров І. В.

Інноваційні бізнес-стратегії сталого розвитку корпорацій енергетичного сектору України..	386
--	-----

Якімова Н. С., Малаховська А. Г.

Місце конкурентоспроможності персоналу в системі менеджменту сучасної організації....	388
---	-----

Хмарська І.А.
кандидат економічних наук, доцент
Національний університет кораблебудування ім.адм.Макарова
м. Миколаїв, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Україна, незважаючи на кризові явища в економіці, не є виключенням із світових тенденцій розвитку електронної комерції, де даний спосіб ведення бізнесу також розвивається. Проте при аналізі стану та тенденцій розвитку е-комерції в нашій країні, можна стикнутися з деякими труднощами.

Електронна комерція (е-комерція), являючись складовою частиною цифрової економіки, найбільш розвиненою, втіленою у життя її сферою, розширює альтернативи для ведення бізнесу, додаючи принципово нові можливості. Електронна комерція, також відома як "Е-commerce" – ділова активність з купівлі-продажу товарів і послуг, що передбачає взаємодію сторін на основі інформаційних мереж (без безпосереднього фізичного контакту) [1].

На думку Н. С. Меджибовської, електронна комерція — це обмін інформацією, підтримка бізнес-зв'язків і проведення бізнес-транзакцій засобами телекомунікаційних мереж. Вона поєднує процеси розробки, просування на ринок, продажу, доставки, післяпродажного обслуговування й оплати товарів і послуг за допомогою Інтернет, створення віртуальних співтовариств споживачів і бізнес-партнерів.[2]

О. В. Мельник визначає електронну комерцію як сферу цифрової економіки, що включає всі фінансові та торгові транзакції, що проводяться за допомогою комп'ютерних мереж, та бізнес-процеси, пов'язані із проведенням цих транзакцій.

Основними типами електронної комерції є [3]:

- бізнес-споживач (B2C): B2C – найпоширеніший вид електронної комерції. Коли покупці купують щось в інтернет-магазині, вони беруть участь у електронній комерції від бізнесу до споживача;
- бізнес-для-бізнесу (B2B): B2B – це коли підприємства продають сировину або деталі через електронну комерцію іншим компаніям, які потім використовуватимуть ці матеріали для створення власних продуктів;
- споживач-споживач (C2C): електронна комерція C2C – це коли споживачі продають іншим споживачам;
- споживач-бізнес (C2B): електронна комерція C2B – це коли споживачі продають свою продукцію чи послуги підприємствам;
- бізнес-адміністрація (B2A): електронна комерція B2A відноситься до операцій між підприємствами та державною адміністрацією;
- споживач-адміністрація (C2A): електронна комерція C2A відноситься до операцій між споживачами та державною адміністрацією, де споживачі платять за такі послуги, як податки та підготовка юридичних документів.

Хоча в Україні сектор електронної комерції не розвинений настільки добре, як в західних країнах, проте його потенціал у грошовому еквіваленті значно перевищує сектор B2C- комерції, що свідчить про великі перспективи ринку електронної комерції в секторі B2B.

Електронна комерція є величезною частиною всієї економіки і є життєво важливою для підприємств, які продають свою продукцію чи послуги в Інтернеті. Вона надає підприємствам можливість охопити більше клієнтів, ніж традиційна роздрібна торгівля. Оскільки так багато людей роблять покупки в Інтернеті, це найшвидший ринок роздрібною торгівлі.

До переваг електронної комерції можна віднести:

- 1) збільшення охоплення;
- 2) більше робочих місць;
- 3) менші операційні витрати;
- 4) простіші та зручніші покупки;
- 5) дозволяє порівняти покупки.

Споживачі все частіше витрачають час на розширення різноманітних видів цифрової діяльності. Безперечно, що доступність Інтернету, мобільні технології та цифрові інновації переосмислюють кожную взаємодію споживачів і продовжуватимуть надавати можливість та порушувати багато аспектів способу життя споживачів на майбутнє.

У такі нестабільні економічні часи, як зараз, можливість відкрити інтернет-магазин швидко і за доступною ціною буде для більшості привабливою, ніж виконання більш складного проекту веб-дизайну. Тому багато інтернет-магазинів наступної хвилі будуть побудовані з використанням популярних нині доступних конструкторів веб-сайтів або, можливо, з новими, які з'являться на ринку для задоволення зростаючого інтересу. Мобільні покупки стануть нормою для значної частини населення.

Прогнозується зростання обсягів електронної торгівлі як у світі, так і в Україні, проте уповільнення щорічних темпів росту. Поштовхом для розвитку електронної комерції є те, що наразі провідні продавці товарів все менше поділяються на офлайн- і онлайн-продавців, натомість, намагаючись дотримуватись загального принципу клієнтоорієнтовності. В свою чергу, споживач, одночасно спираючись на важливі переваги офлайну та онлайн, надає перевагу тому чи іншому магазину, враховуючи такі критерії: товар має бути в наявності, оплата – зручною та безпечною, отримання та повернення – швидкими, а обслуговування – якісним.

Також часто важливу роль відіграють відгуки, які стають в нагоді споживачу при обранні товару чи перевірці добросовісності продавця онлайн чи офлайн ритейлу.

Варто зауважити, що після впровадження карантинних обмежень та надзвичайної ситуації для протидії COVID-19, виникли нові можливості для розвитку інтернетритейлу. Можна зауважити, що держава, в особі її уповноважених органів, також вдається до послуг інтернет-ритейлерів для забезпечення потреб громадян в час скрутної та нагальної ситуації. Крім того,

необхідно перейняти досвід ведення інтернет-торгівлі країн Західної Європи та впроваджувати його в Україні. Так, орієнтація повинна бути на розвиток основних тенденцій світової інтернет-торгівлі, а саме: на лояльність покупця та персоналізацію угод, мобільну комерцію, роботу зі спільнотою, співпрацю з віддаленими регіонами країн та ведення ефективної логістики [4].

Серйозною проблемою, яка асоціюється з електронною комерцією в Україні, є неякісний сервіс в українських Інтернет-магазинах. У Інтернет компаній немає часу, щоб задуматися над перспективами бізнесу і потребами споживачів. Багато компаній створюються наспіх, бізнес-плани не містять таких ключових для бізнесу моментів, як логістика та платіжні системи. Також на розвиток електронного бізнесу в Україні негативно впливають такі фактори, як: недостатньо розвинена система електронних платежів, недовіра клієнтів. Низький рівень зарплат українців сильно впливає на розвиток і зростання онлайн-торгівлі. Слабка економіка країни, також гальмує процес розвитку на 2-3 роки, в порівнянні з розвинутими країнами. [5].

Ключовою проблемою інтернет-магазинів є високі ціни безпосередньо на доставку оплаченого товару покупцем. Оскільки в Україні ринок послуг на доставку формують декілька монополістів, це призводить до постійно зростаючої вартості послуг доставки. Така ситуація, в свою чергу, є наслідком того, що споживачі, не бажаючи витратити зайві кошти на доставку, надають перевагу офлайнмагазинам.

Отже, незважаючи на наявні недоліки та загрози, ринок електронної торгівлі в Україні має всі перспективи розвитку. Таким чином, можна стверджувати, що розвиток торгівлі через всесвітню мережу Інтернет в Україні має суттєві недоліки та загрози, проте є одним з найперспективніших видів бізнесу в майбутньому.

Література:

1. Юдін О. М. Системи електронної комерції: створення, просунення і розвиток. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. 201 с.
2. Меджибовська Н. С. Електронна комерція: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 384 с.
3. Навчально-методичний комплекс з курсу «Електронна комерція». Укл.: О.В. Новак. Алчевськ: ДонДТУ, 2010. 120 с.
4. Малюта І.А., Оголь А.Є. Аналіз сучасного стану та перспективи розвитку інтернет-торгівлі в Україні. *Ефективна економіка*. 2019. URL: <file:///C:/Users/%D0%94%D0%B0%D0%BD%D1%8F%20%D0%A5%D0%BE%D0%B2%D1%85%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D0%BA/Downloads/51.pdf> (дата звернення: 20.10.2022)
5. Зосімов В., Берко О. Проблеми та перспективи розвитку електронної торгівлі в Україні. *Геометричне моделювання та інформаційні технології*. 2018. № 1 (5). URL: <http://mdu.edu.ua/wpcontent/uploads/gmit5-51.pdf> (дата звернення: 20.10.2022).